

HPV-test til kvinner i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark

Fra 1. januar 2019 vil flere kvinner oppleve at livmorhalsprøver deres bli HPV-testet. I denne runden gjelder det for kvinner mellom 34 og 69 år, født på partallsdato og bosatt i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark. (Se tabell1 for en oversikt over når de ulike fylkene starter opp).

Tidligere har laboratoriene sett etter forandringer på livmorhalscellene i mikroskop. Den nye testen leter etter HPV. HPV er en forkortelse for humant papillomavirus, og HPV er årsaken til nesten alle tilfeller av livmorhalskreft.

Gradvis overgang til ny testmetode

Overgangen til ny testmetode gjøres gradvis for å sikre at alle ledd i Livmorhalsprogrammet har kapasitet til å ta imot kvinnene som trenger ekstra oppfølging. I tillegg analyserer laboratoriene livmorhalsprøver på en ny måte, og må omstille seg til det.

HPV er veldig vanlig

HPV er den vanligste seksuelt overførbare infeksjonen, og over 70% av seksuelt aktive kvinner og menn vil bli smittet av HPV en eller annen gang i løpet av livet. De fleste som smittes vet ikke at de har en infeksjon, og i de aller fleste tilfeller kvitter kroppen seg med viruset selv i løpet av 6 til 24 måneder.

HPV-negativ – ny prøve om 5 år

De kvinnene som er HPV-negative har veldig lav risiko for å utvikle celleforandringer og livmorhalskreft, og kan vente fem år til neste livmorhalsprøve. Den gamle testmetoden gir også veldig bra kreftforebyggende effekt, men kvinnene må sjekke seg hvert 3. år. Livmorhalsprogrammet sender kvinnene påminnelse når det er tid for ny prøve.

Et ekstra øye på HPV-positive kvinner

For å være sikker på at immunforsvaret bekjemper virusinfeksjonen, blir HPV-positive kvinner fulgt tettere opp av legen. Hos omtrent 10% av HPV-positive kvinnene klarer ikke immunforsvaret å kvitte seg med HPV-viruset. Da øker risikoen for å utvikle celleforandringer. Celleforandringene kan i veldig få tilfeller utvikle seg til livmorhalskreft i løpet av en periode på 10-20 år, men celleforandringene kan også lett behandles ved et lite kirurgisk inngrep. Å være HPV positiv er veldig vanlig, men det er viktig å komme til anbefalte kontrolltimer hos legen.

Kontakt lege ved unormale blødninger eller smerter i underlivet

Kvinner som opplever smerter, blødning etter samleie, illeluktende utflod eller unormalt blødningsmønster anbefales å kontakte lege for å finne ut årsaken til plagene.

Hvorfor HPV-test først fra 34 år?

Livmorhalsprøver fra kvinner mellom 25 og 33 år vil fortsatt bli vurdert i mikroskop. Dette er fordi HPV er veldig vanlig hos unge kvinner, og forskning viser at i dag er dette den tryggeste screeningen for denne gruppen.

Gode resultater fra pilotprosjekt

Siden 2015 har Rogaland, Hordaland og Trøndelag deltatt i et pilotprosjekt hvor HPV-screening har vært et tilbud til alle kvinner mellom 34-69 år født på partallsdato. Fra sommeren 2018 undersøkes alle kvinner i denne aldergruppen i Rogaland, Hordaland og Trøndelag med HPV-test. Resultatene fra piloten er evaluert, og viser at 6,5% av kvinnene er HPV-positive og trenger tettere oppfølging av legen sin. Flere kvinner med alvorlige celleforandringer er oppdaget og behandlet.

Det er viktig å ta livmorhalsprøven som anbefalt fra Kreftregisteret, det kan være en prøve som redder liv.

Tabell 1: Estimert oppstart av HPV screening i fylkene i Norge. Innføring av HPV screening vil skje gradvis, og fra oppstart til HPV screening tilbys alle kvinner mellom 34 og 69 år, er det estimert at det vil ta fra to til tre år.

Fylke	Oppstartdato	Målgruppe
Østfold*	1.mars 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Akershus*,**	1.januar 2021	Gradvis innføring basert på legekantor
Oslo*	1.januar 2021	Gradvis innføring basert på legekantor
Hedmark*	1.januar 2021	Gradvis innføring basert på legekantor
Oppland*	1.januar 2021	Gradvis innføring basert på legekantor
Buskerud*	1.januar 2020	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Vestfold	1.januar 2020	Gradvis innføring basert på legekantor
Telemark	1.januar 2020	Gradvis innføring basert på legekantor
Aust-Agder	1.januar 2020	Gradvis innføring basert på legekantor
Vest-Agder	1.januar 2020	Gradvis innføring basert på legekantor
Rogaland	1.juli 2018	Alle kvinner fra 34 til 69 år
Hordaland	1.juli 2018	Alle kvinner fra 34 til 69 år
Sogn og Fjordane	1.januar 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Møre og Romsdal	1.januar 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Trøndelag	1.juli 2018	Alle kvinner fra 34 til 69 år
Nordland	1.januar 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Troms	1.januar 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato
Finnmark	1.januar 2019	Kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato

*Estimert plan forutsetter at dataprogram leveres til avtalt tid.

**Vestby starter 1.mars med HPV-test til kvinner fra 34 – 69 år født på partallsdato. Asker og Bærum starter 1.januar 2021 med gradvis innføring basert på legekantor.